

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720201099
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8720201099.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobkyne: E. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., XXX XX H., právne zastúpená: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: KESIDY, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 1/562, 075 01 Trebišov, IČO: 46 045 082, právne zastúpeného: DAVALA & Co, s.r.o., so sídlom Poštová 3, 811 06 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 53 174 470, v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a primerané finančné zadostučinenie vo výške 600,- eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 13Csp/13/2020-63 zo dňa 07.07.2021, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výrokoch II., IV. a V. a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu 1. inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluvných podmienkach pre spotrebiteľské úvery vo forme pôžičky poskytovanej prostredníctvom internetu žalovaným k zmluve o pôžičke č. XXXXXX zo dňa 21.6.2012 v článku 6 bode 6.3 v znení „Akákoľvek čiastka, ktorú Klient zaplatí, bude započítaná najprv na úhradu nákladov na vymáhanie dlžnej sumy, po druhé na úhradu zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania, po tretie na úhradu splatnej Odplaty, po štvrté na úhradu splatnej Pôžičky“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“

II. V časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v Zmluvných podmienkach pre spotrebiteľské úvery vo forme pôžičky poskytovanej prostredníctvom internetu žalovaným k Zmluve o pôžičke č. XXXXXX zo dňa 21.6.2012, v článku 6 bode 6.2 žalobu, z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n ň ý zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadostučinenie vo výške 30,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. V časti o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v rozsahu nad 30,- eur žalobu z a m i e t a .

V. Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 1/3-iny.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa žalobou žiadala, aby súd určil, že zmluvné podmienky upravené v dokumente Zmluvné podmienky pre spotrebiteľské úvery vo forme pôžičky poskytovanej prostredníctvom internetu spoločnosťou KESIDY, s. r. o., v článku 6 bode 6.2 a 6.3 sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Zároveň žiadala priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 600,- eur. Žalobkyňa uviedla, že so žalovaným uzavrela zmluvu o pôžičke pod č. XXXXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktorá obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. K neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v bode 6.2 uviedla, že zmluvnú pokutu si so žalovaným individuálne dojednala, zmluvná pokuta bola zakomponovaná do úverových podmienok na vopred pripravenom

tlačive zo strany žalovaného, pričom ju nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. Zmluvná podmienka upravená v bode 6.3 umožňuje žalovanému ako dodávateľovi úveru možnosť započítať jej platby na iný účel akým je splatenie istiny tohto úveru bez ohľadu na jej vôľu. Toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi ňou a žalovaným, pokiaľ ide o započítavanie jej platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanému postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie jej platieb sa tak pre ňu stáva netransparentné. Primerané finančné zadostučinenie si uplatnila vo výške 600,- eur, pričom poukázala na to, že má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Keďže si uplatňuje neprijateľnosť dvoch zmluvných podmienok, sumu 600,- eur považovala za primeranú.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že dojednanie zmluvnej podmienky v čl. 6 bod 6.2 zmluvných podmienok v zmluve o pôžičke nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorú navyše žalobkyňa mohla ovplyvniť čiastočnými úhradami, pretože zmluvná pokuta nie je viazaná na sumu poskytnutia úveru, ale iba na reálny zostatok neuhradeného dlhu a za situácie, keď táto zmluvná pokuta bola jediným zabezpečením záväzku zo zmluvy o pôžičke. V bode 6.2 zmluvných podmienok je upravený aj nárok žalovaného na zaplatenie nákladov spojených s vybavovaním upomienok. V predmetnej zmluve o pôžičke sú tieto náklady upravené paušálnou sumou 9,- eur, ktorá predstavuje 4,5 % z uplatneného nároku, teda ani dojednanie v tejto časti nemožno považovať za neprimerané.

Ustanovenie v článku 6 bodu 6.3 Zmluvných podmienok upravuje spôsob započítavania jednotlivých platieb poskytnutých zo strany žalobkyne tak, že prioritne sú uhrádzané náklady na vymáhanie dlžnej sumy, sankcia, odplata a až na záver je uhrádzaná istina pôžičky a súd prvej inštancie ju konštatoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3. Žalobkyňa bola úspešná ohľadom určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky upravenej v bode 6.3 zmluvných podmienok, čo zakladá jej nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia, avšak túto skutočnosť súd nepovažoval za tak výrazný zásah, ktorého intenzitu by mohol súd hodnotiť ako závažnú. Vychádzajúc z týchto skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že zásah do práv a právom chránených záujmov žalobkyne je možné hodnotiť ako zásah nízkej intenzity, preto považoval za primerané priznať finančné zadostučinenie vo výške 30,- eur, čo predstavuje 15 % z výšky poskytnutej pôžičky a v časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v bode 6.2 Zmluvných podmienok a priznania primeraného finančného zadostučinenia v rozsahu nad uvedenú sumu žalobu zamietol.

O trovách rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 2 CSP.

4. Proti rozsudku proti výrokom II., IV. a V. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie včas žalobkyňa. Namietala nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Uviedla, že súd prvej inštancie sa pri posudzovaní zmluvnej pokuty sústredil predovšetkým na primeranosť jej výšky a nie na dôvody jej prijateľnosti alebo neprijateľnosti, z hľadiska spotrebiteľského práva, ako keby stotožňoval prijateľnosť zmluvnej pokuty s primeranosťou jej výšky a neprijateľnosť s neprimeranosťou jej výšky. Pripadalo jej nelogické, aby spotrebiteľ mal záujem dojednať, k zákonným úrokom z omeškania aj ďalšiu sankciu za omeškanie a ešte nazvanú zmluvná pokuta, ktorá zvyhodňuje len dodávateľa a nie je ničím vyvážená na strane spotrebiteľa. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/3/2011 zo dňa 28.09.2011, sp. zn. 8Co/23/2017 zo dňa 20.02.2018, sp. zn. 20Co/74/2019 zo dňa 30.07.2019. Ide o ďalší spôsob získavania čo najviac finančných prostriedkov od zadlžených spotrebiteľov v prípade, že nie sú schopní splácať úver riadne. Ďalej uviedla, že ak by jej odvolaniu proti výroku II. bolo vyhovené, tak z dôvodu príčinnej súvislosti by mal byť nesprávny aj výrok IV. a výrok V.

Navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril. Uviedol, že nebolo preukázané naplnenie zákonných znakov generálnej klauzuly neprijateľných zmluvných podmienok. Žalovaný je súčasne názoru, že samotný článok spotrebiteľskej zmluvy týkajúci sa zmluvnej pokuty bol formulovaný jasne, určito a zrozumiteľne, čo taktiež vylučuje, aby sa jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konanie v plnom rozsahu.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom

rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne bolo dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci síce dostatočne zistil skutkový stav, avšak na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a prejednávanú vec aj nesprávne právne posúdil. Námiety žalobkyne považuje odvolací súd za dôvodné.

9. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Ak ide o neprimeranú doložku, má súd právomoc vyvodiť všetky dôsledky, ktoré vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že tento spotrebiteľ nebude uvedenou doložkou viazaný.

10. Podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

11. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

12. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa § 298 ods. 1 a 2 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

14. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

15. V článku 6 bode 6.2 zmluvných podmienok Zmluvy o pôžičke zo dňa 21.06.2012 bolo uvedené, cit.: „Ak klient nesplní svoju povinnosť splatiť poskytnutú Pôžičku a k nej prislúchajúcu Odplatu riadne a včas podľa čl. 5 týchto Podmienok, Veriteľ je oprávnený požadovať od Klienta zaplatenie Zmluvnej pokuty vo výške 15 % z dlžnej sumy plus 9 eur vo forme režijného poplatku za administratívne a poštovné výdavky, ktoré Veriteľovi vznikli v súvislosti s vybavovaním upomienok. Veriteľ môže vyžadovať zaplatenie zmluvnej pokuty po uplynutí 7 dní odo dňa splatnosti Pôžičky.“

16. S prihliadnutím na vyššie uvedené ako opodstatnená sa javí odvolacia námietka o neprimeranosti zmluvného dojednaní v článku 6 bode 6.2 zmluvných podmienok, ktorá upravuje zmluvnú pokutu. Odvolací súd uvádza, že nepostačuje konštatovať dôvody tak, ako ich súd prvej inštancie uvádza v ods. 22. a 23., ale je potrebné posúdiť aj tú skutočnosť, či takáto zmluvná podmienka nespôsobuje nevyváženosť zmluvných strán. Skutočnosť, či táto zmluvná podmienka nespôsobuje nevyváženosť zmluvných strán, je potrebné posudzovať aj v kontexte, či dlžník by mal záujem dojsť k zákonným úrokom z omeškania aj ďalšiu sankciu za omeškanie - zmluvnú pokutu, ktorá zvýhodňuje len dodávateľa.

17. Dodávateľ so žalobkyňou ako spotrebiteľkou zmluvnú pokutu osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárových všeobecných zmluvných dojednaní. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. V tejto súvislosti odvolací súd uzatvára, že v danej veci má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to s poukazom na § 52 ods. 1 a § 3 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

18. Odvolací súd dodáva, že vzhľadom na posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v článku 6 bode 6.2 zmluvných podmienok Zmluvy o pôžičke zo dňa 21.06.2012 bude potrebné, aby sa súd prvej inštancie opätovne zaoberal aj výškou primeraného finančného zadosťučinenia, žiadaného žalobkyňou v rozsahu nad už priznanú sumu 30,- eur (výrok III. rozsudku).

19. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

20. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie pri naznačenom právnom závere odvolacieho súdu nanovo posúdiť zmluvnú podmienku z pohľadu vyváženosti/ nevyváženosti zmluvných strán. Odvolací súd zároveň konštatuje, že zmluvnú pokutu možno vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku iba vtedy, ak sa zmluvná pokuta nachádza priamo v spotrebiteľskej zmluve alebo vo všeobecných zmluvných podmienkach, čo pre danú vec platí. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej v zmysle § 396 ods. 3 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a je povinný dôsledne rešpektovať inštruktívnu časť odôvodnenia odvolacieho súdu.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).